

«Бекітілді»

КМҚК №29 «Нұрсая» бөбекжай-бақшасы
№1 педагогикалық кеңесте
25 тамыз 2020 жыл
Шешімі негізінде №52 бұйрық

Вариативтік компонент

«Атырау –туған өлкем»

Мектепалды даярлық тобы

36 сағат

2020-2021 оқу жылы

Кіріспе

Білім қоғамды әлеуметтік-мәдени, ғылыми үрдіспен қамтамасыз ететін жоғары құндылық. Тек білім ғана қоғамды алға жетелеп, болашағымызды жарқын етеді. Кез келген елдің өсіп-өркендеуі, әлем елдері арасында өзіндік орнын алуы, оның ұлттық білім жүйесінің деңгейіне, даму бағытына байланысты. Еліміздегі білім беру жүйесін әлемдік стандарттарға сәйкестендіру, өзара бірлік-байланыста интеграциялау қажеттілігі уақыт талабына айналды. Заманауи әлемде елдің әлеуеті біліммен, қабілетімен өлшенеді. Алған білімін өмірде қолдану, қажетіне жарата білу, тәрбиелі де саналы жас ұрпақ тәрбиелеу - педагогтер қауымының міндеті болып саналады. Мектепке дейінгі балалық шақ – адам өміріндегі ерекше кезең: денсаулық негіздері, ақыл-ой, еңбек, эстетикалық дамуы қалыптасады, қоршаған ортаны белсенді таниды және осы кезеңде патриоттық тәрбие беру арқылы ұлтжандық сезімдері қалыптасады. Заман үлкен қарқынымен өзгеріп келе жатқанын бүгіннен бастап көре аламыз, төрт жасар бала компьютер бағдарламасын, заманауи техниканы ешқандай қиындықсыз қолдана алады. Көп ұлтты халқының болашағын қамтамасыз ету үшін жас ұрпақты жалпы ұлттық құндылықтарды құрметтеуге бағдарланған патриоттық тәрбие беру өзекті мәселеге айналууда. Білім беру жүйесіндегі бүгінгі күндегі өзгерістер білім беруде оқытудың ғылыми және әдістемелік деңгейін көтеруді талап етеді. Туған жері мен елінің, халқының өткен өмірі мен бүгінгі тіршілігін оқытып үйрету, мектеп жасына дейінгі балаларды азаматтық пен ұлтжандылыққа, Отанға деген сүйіспеншілікке тәрбиелейді, жеке тұлғаның дамуына септігін тигізеді. Адамның туған жерінің ерекшеліктері қайталанбас. Әр жердің өзінің тарихы бар. Атырау қаласы атақты жер, тарихы бай, балалар оны білуге міндетті. Мектеп жасына дейінгі балаларды өлке тарихымен, оның танымал тұлғаларымен, көрікті жерлері, ескерткіштерімен таныстыру барысында туған жерді, елді сүю, құрметтеу сияқты сезімдер тезірек қалыптасады. Өзінің туған жері мен ұлы адамдарын мақтан етеді. Өздері де сондай болсам екен дейді. Туған жеріме өз пайдамды тигізсем, өз үлесімді қоссам деп армандайды. «Патриотизм, - дейді ұлтымыздың батыры Б.Момышұлы, - Отанға, мемлекетке деген сүйіспеншілік, жеке адамның аман-саулығы, қоғамдық, мемлекеттік қауіпсіздікке тікелей байланыстылығын сезіну, өзінің мемлекетке тәуелді екенін мойындау, яғни патриотизм дегеніміз – мемлекет деген ұғымды, оның жеке адаммен барлық жағынан өткені мен бүгінгі күні және болашағымен қарым-қатынасын білдіреді». Мектеп жасына дейінгі балаларды қазақстандық патриотизмге тәрбиелеу педагогтер алдына үлкен міндеттер жүктейді.

Білім беру бағытындағы міндеті: - туған жерінің табиғатына, мәдениетіне, тарихына қызығушылық қалыптастыру. - туған жерінің азаматтары туралы білімдерін кеңейту (мамандықтары, көпұлттылығы және т.б.).

Дамытушы бағытындағы міндеті: - жоба және зерттеушілік әрекетін дамыту. - заттардың тарихы, экологиясы мен материалдық мәдениетін бағдарлай білуді дамыту. **Тәрбие беру бағытындағы міндеті:** - туған жерін, отбасын мақтан тұтып, қадірлеуге тәрбиелеу. - адамның туған жерінде (ауылында), өлкесінде атқарған еңбегінің әлеміне, өсімдіктерге, жануарларға, табиғатқа саналы-ұқыпты, экологиялық-мақсатты қарым-қатынасты тәрбиелеу.

Негізгі идеясы: мектеп жасына дейінгі балаларға туған жерінің тарихы мен мәдениеті туралы білім беру негізінде отансүйгіштікке, патриоттыққа тәрбиелеу.

Өзектілігі: бағдарлама мектеп жасына дейінгі балаларды туған жерінің тарихымен таныстыру негізінде адамгершілік-патриоттық тәрбиесіне жаңа бағдар беру.

Жаңашылдығы: өлкетану-туристік және көркем-эстетикалық бағыттарының өзара қарымқатынасы.

Күтілетін нәтиже

- Балалардың тарихи танымға қызығушылықтарын жетілдіру.
- Патриоттық сезімдерін тәрбиелеу.
- Туған өлкенің көпұлттығын құрметтеуге дағдыландыру.
- Қоршаған ортаны, мәдени мұраны, табиғатты білу.
- Табиғаттың эстетикалық құбылыстары мен адам әрекетіне эмоционалды жауапкершілікке тәрбиелеу.
- Іздену біліктерін қалыптастыру.
- Бірлескен шығармашылық жұмыс үрдісінде ұжымдық жұмыс дағдыларын игеру.
- Шығармашылық, белсенді, үйлесімді, коммуникативті дамыған жеке тұлға болу.

№	Тақырыбы	Мақсаты	Сағат саны
1	«Менің Отаным қандай әдемі»	Балаларды Атырау қаласының Отаны картасымен таныстыру. Туған жерге деген сүйіспеншілікке, адамдар үшін туған жердің маңызына тәрбиелеу. Ақын Ф.Оңғарсынованың туған жер туралы өлеңдерімен таныстыру.	1
2	"Қалаға көрік берген Ақ Жайығым"	Балаларды Атырау қаласын екі бөлікке бөлетін Жайық өзенінде кездесетін табиғатпен және балықтармен таныстыру. Қаланың пайдасы туралы айту. Суға ұқыпты қарауға тәрбиелеу, Жайық жағасында өсетін өсімдіктермен таныстыру.	1
3	«Туған жер - менің мақтанышым» (қазіргі Атырау қаласы)	Балаларды Атырау қаласының жаңа шағын аудандары - Жұлдыз, Нұрсай, Самалмен, ғимараттарымен таныстыру.	1
4	«КВН» (фиксинг ойыны)	Балалардың Атырау қаласы, Жайық өзені, елтаңбасы, картасы, табиғаты туралы білімдерін бекіту үшін тапсырма мен сұрақтар беріп, Атырау қаласындағы өзгерістер туралы білімдерін қайталауға болады.	1
5	«Ескерткіш құрметке ие болды» (Дина Нұрпейісова, Халел Досмұхамбетов, Исатай-Махамбет ескерткіштеріне экскурсия)	Ескерткіш дегеніміз не? Атырауда кімге ескерткіштер орнатылған және ескерткіштегі адам туралы және олардың Атырауда не қойылғанына орай түсіндіру.	1
6	«Балық аулаудың халыққа пайдасы»	Балаларға балық аулау туралы, балықшылардың жұмысы туралы, Жайық өзенінде кездесетін балық түрлері туралы, балық өнімдерінің	1

		адамдарға тигізетін пайдасы туралы айтып беріңіз.	
7	«Атырау қаласының атын кім ұлықтады»	Атырау спорт әлемінде. спорттық кешенге экскурсия ұйымдастырып, Атыраудың атын әйгілі еткен жүгіруші Әмин Тяков туралы және басқа да спортшылар туралы көбірек білу қажет.	1
8	«Жер асты байлығы» (Атырау ішектерінің байлығы)	Атыраудың жер асты байлығы және кен орындары: Теңіз, Доссор, Индер. Жылдарды жер асты байлықтары: газ, мұнай, тұз, қабық тастар туралы айту. Балалардың бойында туған жерін сүюге, құрметтеуге тәрбиелеу, оларды ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1
9	«Мұнай және мұнайшылар»	Балаларды Атырау облысындағы мұнайшылардың еңбектерімен таныстыру. Қазақстан мұнайынан Республика мен халыққа пайда. жерден мұнай қалай өндіріледі және оны зауытқа қалай жеткізеді. Мұнай өндіретін жабдықты енгізу.	1
10	«Мұнай өңдеу зауыты және химия зауыты».	Балаларға өсімдік деген не екенін түсіндіру. Атырау мұнай өңдеу зауытымен және химия зауытымен таныстыру, олар қандай жұмыс істейді. Мұнай өңдеу зауытында	1
11	«Атырауды мақтаған ақын»	Балаларға Атырау облысында дүниеге келген әйгілі ақын Фариза Огарсынованың өмірі мен шығармашылығы туралы айтып беріңіз. Фариза Огарсынованың	1
12	«С.Орманқазы - домбыраның атасы (домбырашы С. Орманқазы. Дина Нұрпейісованың күйімен	Күй дегеніміз не? Куя күші туралы түсінік беру. Ұлттық аспап домбырамен таныстыру. Домбырашы С.Орманқазы - домбыраның атасы, күйдің жасалу тарихы туралы айтып беріңіз. Балалардың домбыра тартуға деген қызығушылығын оятып, күйдің бізге қалай жеткенін біліңіз. Мәскеуде ұлттық аспапта өз шығармаларын орындаған	1

	таныстыру»	әйелдердің бірі Дина Нұрпейісованың домбырашы С.Орманқазымен кездескен балалық шағы туралы әңгіме. Ұлттық орындаушы Киевке таңдану. Музыкаға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.	
13	«Қазіргі музыканттар»	С.Орманқазының туған жері - домбыраның атасы Дина Нұрпейісова, Рыспай Ғабдиевтің таланттарымен балаларды таныстыруды жалғастыру, Атырау қаласының заманауи музыканттары Махамбет Дауылбаев пен Қосай Мұқашұлының балаларын таныстыру.	1
14	«Ұлттық мұра кітапханасы»	Балаларды кітапханашының жұмысымен және кітапханадағы қызықты кітаптармен таныстыру. Балаларға арналған кітаптар мен журналдармен, олардың мазмұнымен таныстыру. Кітапханашының жұмысына деген құрмет сезімін ояту, кітаптардың адамдар өміріндегі рөлі туралы түсінік беру.	1
15	«Қазақстандық ұшқыш - Хиуаз Доспанова».	Балаларды Атырау облысының қазақстандық ұшқышы - Хиуаз Доспановамен таныстыру. Ұшқыш Хиуаз Доспанованың батылдығы және оның өмірлік саяхаты болашақ ұрпаққа үлгі.	1
16	«Қайырғали Смағұлов пен Боран Нысанбаев батырлар»	Балаларды Атырау облысының халық қаһармандары Боран Нысанбаев, Қайырғали Смағұловтың өмірімен таныстыру. Жер бетіндегі тыныш өмір мен бейбітшілік үшін батырлардың ерліктерімен таныстыру. Балалардың бойында батылдықты, патриоттық сезімді және батырларға деген құрмет сезімін тәрбиелеу.	1
17	«Емдік қасиеттері бар шөптер (емдік шөптер	Балаларды Атырау қаласының емдік шөптерімен таныстыру. Одуванчика мен жолжелкен шөптерінің адамға қандай пайдасы бар және олардан қандай дәрі-дәрмектер жасалатынын түсіндіріңіз.	1
18	«Мен тұратын көше»	Балаларды өз көшелерінде тұратын ересектерді құрметтеуге, балалар бойына адамгершілік және патриоттық сезімдерге тәрбиелеу. Көше	

		қалай аталады, неге, кімнің есімімен аталған көше? Көшеңіздің орналасуына және абаттандырылуына үлес қосыңыз.	
19	«Ескі қала - Гурьев»	Қала тарихымен таныстыруды жалғастырыңыз. Неліктен Гурьевтің атын қойғанын түсіндіріңіз, ескі қаланың сызбасын көрсетіңіз және сол кездегі адамдар қалай өмір сүрді, Гурьевтің фотосуреттері. Балаларға «Менің Гурьевім алыстан көрінеді, мен Гурьев сияқты биіктерді көрмедім» деген халық әнінің сөздерінің мағынасын түсіндіріңіз.	1
20	Менің өлкемнің құрметті азаматтары	- туған өлкесінің тарихына енген атақты адамдарын білу; - олар туралы әңгімелеу	1
21	Жоба: «Ғажайып қала(ауыл)»	балалардың білімдерін бекіту; - шығармашылық қабілеттерін, сөздік қорларын дамыту	1
22	Менің өлкемнің мәдени орталықтары	туған өлкенің мәдени жерлерін білу: мәдениет сарайы, кітапханалар, театрлар және т.б.	1
23	«Батырларын тойлаған ел»	Ұлы Отан соғысы және Қазақстанның батырлары, соғысқа қатысушылар туралы ақпарат беру. Өзгелерге деген қызығушылық пен зейінді, қарапайым және қарапайым сөйлемдерде сөйлеу қабілетін дамыту және сақтау. Отанды жаулардан құтқарған адамдарға деген құрмет сезімін, Отанға деген сүйіспеншілік сезімін, адалдық пен сүйіспеншілікті тәрбиелеу.	1
24	Ауылым - алтын бесігім	Ауыл шаруашылығының маңыздылығын түсіндіру. Ауыл шаруашылығы халықты азықтүлікпен және өнеркәсіпті шикізаттың кейбір түрлерімен қамтамасыз ететіні туралы білу	1
25	Сюжетті-рөлдік ойындар: «Мектеп»	Балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайылыққа, ізгілікке, адалдыққа баулу	1
26	Сюжетті-рөлдік ойындар: «Құрылысшы»,	Балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайылыққа, ізгілікке, адалдыққа баулу	1
27	Сюжетті-рөлдік ойындар: «Емхана»	Балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайылыққа, ізгілікке, адалдыққа баулу	1

28	Өлкемнің қара алтыны. Сюжеттік рөлдік ойын: «Қала көлігі»	Мұнай-өңдеу зауыты өңдейтін автобензин, жанармайдың пайдасы туралы түсінік беру	1
29	«Кинотеатр әлемінде» (сюжетті рөлдік ойын)	Шәкен Айманов туралы мәлімет беру. Сюжетті-рөлдік ойын арқылы рөлге енуге дағдыландыру	1
30	Мәңгілік есте	Соғыс ардагері туралы білу (Қанаш Қамзин т.б.); Отансүйгіштікке баулу.	1
31	Көше атаулары	- туған қаланың (ауылдың) көшелері туралы білімдерін кеңейту және бекіту; - көшеге есімі берілген тарихи тұлғаларды білу	1
32	Қызыл кітап құпиясы	- аймақтың географиялық орны туралы түсінікті игеру; жануарлар мен өсімдік әлемі, климаттың ерекшелігі туралы білу; - Қызыл кітап туралы білу, аймақтың қандай жануарлары Қызыл кітапқа енгенін білу	1
33	Суреттер көрмесі: «Ең көрікті жерлер»	туған өлкенің көріністерін суретке салып, әңгіме құрастыра білу	1
34	Төрт түлігім - ырысым	Төрт түлік жайлы түсініктерін кеңейту. Балаларда жануарларды күту сүйіспеншілігін ояту, олардың пайдасын білу	1
35	Қазақ халқының қолөнері (тері, жүннен жасалатын бұйымдар)	Қазақ халқының қолөнер үлгілерімен таныстыра отырып, халық өнерін қастерлеуге, үлгі тұтуға үйрету. Балаларды әсемдікті тани білуге баули отырып, эстетикалық ойөрісін дамыту	1
36	Викторина: «Кішкентай өлкетанушылар »	Жыл бойы алған білімдерін тиянақтап қорытындылау	1

Барлығы – 36 сағат